ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΕΡΓΙΑ

Ἄνοιξι

Ὤ, τί ἡμέρα μαγική, τί ἀθάνατη λιακάδα!
Λὲς καὶ τὴν ἔκαμε ὁ Θεὸς μόνο γιὰ τὴν Ἑλλάδα...
Θὰ ἔβγω ἔξω στοὺς ἀγρούς, θὰ πέσω στὸ γρασίδι,
θὰ φάω βλαστάρια τρυφερὰ σὰν πρόβατο, σὰν γίδι.
Τί θεία τεμπελιά!
Μὲ τέτοια μέρα, σήμερα δὲν εἶνε γιὰ δουλειά!...

Καλοκαῖρι

Τί ζέστη ἀνυπόφορη, τί σύννεφα ἀπὸ σκόνη,
ποὺ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι του ὅποιον εὕρει στραβώνει!
Τί λαύρα, τί ἀντηλιά!
Μὲ τέτοια μέρα, σήμερα δὲν εἶνε γιὰ δουλειά!...

Φθινόπωρο

Ὤ, τί ἀτέλειωτη βροχή, τί λάσπη, τί κακό!
Τί ὑγρασία, τί σκοτεινιά! Μὲ κάνει νευρικό...
Μοῦ ἔρχεται στὸ σβέρκο μου νὰ δέσω μιὰ θηλειά...
Μὲ τέτοια μέρα, σήμερα δὲν εἶνε γιὰ δουλειά!...

Χειμῶνας

Τί ξεροβόρι, πῶς χτυποῦν τὰ κατωσάγονά μου!
Τρέμω σὰν ψάρι, δὲν μπορῶ νὰ βγῶ ἀπ' τὸ πάπλωμά μου!
Τί ρίγος καὶ τί τούρτουρο, μοῦ πάγωσε ἡ μιλιά...
Μὲ τέτοια μέρα, σήμερα δὲν εἶνε
(γιὰ δουλειά...

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΤΟ ΣΩΓΚΡΙΟ ΦΑΡΜΑΚΟ

Πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν πέθανε στὴ Σερβία κάποιος γέρος ἡλικίας ἑκατὸν πέντε χρονῶν. Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ὅπως εἶχε ἐξομολογηθεῖ στὸν πνευματικό του πρὶν πεθάνη, ἀπὸ δεκαπέντε χρονῶν κι' ἀπάνω δὲν πέρασε οὔτε μιὰ μέρα ποὺ νὰ μὴν κομήθηκε μεθυσμένος. Στὰ τελευταῖα, μάλιστα, χρόνια τῆς ζωῆς του ἔπινε καθημερινῶς ...μιάμιση ὀκᾶ οὖζο, καὶ σ' αὐτὸ ἀπέδιδε τὴν ἐξαίρετη ὑγεία του. Μονάχα μιὰ φορὰ εἶχε ἀρρωστήσει, καὶ τότε ἐπειδὴ παράπιε καὶ κομήθηκε ἔξω στὸ δρόμο μ' ἕνα φοβερὸ χειμωνιάτικο κρύο.

σβείας Ἀρὴφ Βέη. Ὁ Ἀρὴφ Βέης ἦταν πληγωμένος στὸ ἀριστερὸ πόδι. Τὸν ἐκράτησαν αἰχμάλωτο καὶ ἔκαμαν ἔρευνα στὶς ἀποσκευές του...

Μὲ ἔκπληξί τους οἱ Βούλγαροι ἀξιωματικοὶ βρῆκαν ἐκεῖ μιὰ φωτογραφία τῆς Δόνκας Βασσάρωφ, κόρης τοῦ συνταγματάρχη τῶν Ἐπιτελῶν Μύτσεβ! Βρῆκαν ἀκόμη κ' ἐρωτικὰ γράμματα τῆς Δόνκας, ἀρκετὰ ἔγγραφα κ' ἕνα σχεδιάγραμμα ἐπάνω σὲ διαφανὲς χαρτὶ ἀντιγραφῆς, πιστὸ ἀντίγραφο τοῦ μυστικοῦ χάρτου τῆς συνοριακῆς ὀχυρώσεως, μὲ σημειώσεις Βουλγαριστὶ καὶ Τουρκιστί...

. . . . . .

Ἡ συνέχεια τῆς ἱστορίας αὐτῆς μπορεῖ νὰ συνοψισθῆ σὲ λίγες γραμμές:

Ἡ Δόνκα Βασσάρωφ συνελήφθη ἀμέσως ὡς ἔνοχος ἐσχάτης προδοσίας, ἐδικάσθη ἀπὸ ἔκτακτο στρατοδικεῖο καὶ κατεδικάσθη σὲ θάνατο.

Ὁ Τοῦρκος ἀξιωματικὸς ὑπέστη τὴν ἴδια τύχη, ὡς κατάσκοπος.

Ὁ πατέρας τῆς Δόνκας ἐπέταξε τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα. Ὁ σύζυγος Βασσάρωφ ἐπροβιβάσθη σὲ ταγματάρχη, ἀλλὰ τόσο τὸν εἶχε συνταράξει τὸ σκάνδαλο καὶ ἡ οἰκογενειακή του δυστυχία, ὥστε ἐξετέθη πολὺ στοὺς κινδύνους τῆς μάχης, ὁρμοῦσε σὰν τυφλὸς στὴ φωτιά, καὶ τέλος σκοτώθηκε στὴν περίφημη μάχη τῶν Σαράντα Ἐκκλησιῶν.

Ἡ μητέρα τῆς Δόνκας, Μηλίτσα Μύτσεβ τρελλάθηκε ἀπὸ τὴ λύπη της καὶ τὴν ἔκλεισαν σ' ἕνα φρενοκομεῖο τῆς Βιέννης.

Ἡ Δόνκα Βασσάρωφ ἀναταύεται πειὰ στὸ νεκροταφεῖο τῆς Σόφιας, σ' ἕνα λάκκο γεμᾶτο ἀπὸ ἀσβέστη, στὴν περιφρονημένη γωνία τῶν κατα δίκων μὲ δώδεκα σφαῖρες στὸ στῆθος.

ΜΙΚΡΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ — ΤΟΥ ΚΑΤΟΥΛ ΜΑΝΤΕΣ

Ο ΠΡΑΜΜΑΤΕΥΤΗΣ ΚΙ' Ο ΠΟΙΗΤΗΣ

Ὁ ἄνθρωπος, ποὺ θὰ διηγηθοῦμε σήμερα τὴν ἱστορία του, δὲν ἦτανε τρελλός, ἀλλὰ θέλησε νὰ γίνη γιατὶ πῆρε τὴν ἀπόφασι, τὴ μεγάλη ἀπόφασι νὰ ἐλαφρώση τὴ δυστυχία ὅλων ἐκείνων ποὺ πονοῦσαν καὶ ὑπόφεραν στὸν κόσμο. Γιὰ νὰ τὸ κάμη ὅμως αὐτό, τοῦ χρειαζόντουσαν χρήματα. Πολλὰ χρήματα...

—Αὐτὰ τὰ χρήματα δὲν τὰ ἔχω, βέβαια, σκέφτηκε, ἀλλὰ μπορῶ νὰ τὰ προμηθευτῶ πουλώντας ὅ,τι βρίσκεται μέσα σ' αὐτὸ τὸ μικρὸ κατραμωμένο σακκοῦλι.

Τράβηξε λοιπὸν γιὰ τὴν πόλι καὶ μαζὺ μὲ τὴν πραμμάτεια του, περιπλανήθηκε μέσα στοὺς δρόμους της καὶ στὸ τέλος μπῆκε σ' ἕνα πολυτελέστατο κατάστημα.

—Τί ἀγαπάει ὁ κύριος; τὸν ρώτησε ὁ καταστηματάρχης.

—Ἤρθα γιὰ νὰ ποιήσω ὅ,τι βρίσκεται μέσα σ' αὐτὸ τὸ κατραμωμένο σακκοῦλι.

—Ἄ, ἔτσι; Ἄνοιξέ το λοιπὸν νὰ δοῦμε τί ἔχει μέσα.

—Μ' ἂν ἀνοίξω τὸ σακκοῦλι μου δὲν θὰ μείνη τίποτε μέσα!

Κι' ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἤτανε τρελλὸς καὶ ποὺ θέλησε νὰ γίνη, ἐξήγησε στὸν ἔμπορα τί συνέβαινε:

Οἱ γονεῖς του, εἶπε, τὸν εἶχαν μεγαλώσει μαζὺ μ' ἕνα γάτο ποὺ τοῦ ἄρεσε νὰ γυρίζη ψηλὰ στὰ κεραμίδια τῶν σπιτιῶν... Σιγά-σιγὰ κόλλησε κι' ὁ ἴδιος αὐτὴ τὴ συνήθεια κι' ἄρχισαν νὰ κάνουν μαζὺ περιπάτους ἀπάνω στὶς στέγες... Ἔτσι εἶχαν μαζέψει καπνούς, ὅλο καπνούς, καπνοὺς γαλανοὺς κι' ὡραίους, καπνοὺς θλιβερούς, καπνοὺς ἐλαφρούς, ἀνακατωμένους κάποτε μὲ σπίθες ποὺ ἔβγαιναν ἀπὸ τὶς καπνοδόχους τῶν σπιτιῶν... Γιατὶ μέσα σὲ κάθε σπίτι, σὲ κάθε κάμαρα, σὲ κάθε γωνιὰ ὑπάρχουν ψυχὲς ποὺ ὀνειροπολοῦν, ποὺ ἐλπίζουν, ποὺ ἀγαποῦν, ποὺ ὑποφέρουν... Κι' ἡ ὀνειροπολήσεις, ἡ ἐλπίδες, οἱ ἔρωτες, οἱ πόνοι τῶν ψυχῶν εἶνε ἡ ἀναπνοὴ αὐτὴ ποὺ ἀνεβαίνει μέσα ἀπὸ τὶς καπνοδόχους καὶ πηγαίνει πρὸς τὸ ἄπειρο...

Κι' ἔτσι, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς γιὰ πολλὰ χρόνια περνοῦσε τὸν καιρό του μαζεύοντας καπνὸ μέσα στὸ μικρὸ κατραμωμένο του σακκοῦλι.

—Χά, χά, χά! ἔκανε ὁ ἔμπορος κυρριδευτικά. Ἡ πραμμάτεια ποὺ μοῦ λὲς ν' ἀγοράσω εἶνε ἀστεία! Καὶ τί μὲ νοιάζει ἐμένα γιὰ τὶς ἐλπίδες καὶ τοὺς πόνους τῶν ἀνθρώπων; Καὶ ζητᾶς ἕνα ἑκατομμύριο, ὄχι λιγώτερα, ἔ;... Μοῦ φαίνεται πὼς δὲν θάσαι καλὰ στὰ μυαλά σου καὶ πρέπει νὰ μὲ ξεφορτωθῆς. Ἐμπρός, ἐμπρός, ἔξω ἀπὸ δῶ... Οὔτε πεντάρα τσακιστὴ δὲν ἔχω νὰ σοῦ δώσω..

Τότε ὁ ἄνθρωπος ποὺ δὲν ἦταν τρελλὸς καὶ ποὺ θέλησε νὰ γίνη, ἔφυγε ἀπὸ κεῖ πολὺ ἀπελπισμένος.

Ἀκόμα δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψη τὰ σκληρὰ λόγια τοῦ ἐμπόρου. Ἦταν ἀλήθεια λοιπὸν πὼς ἡ ἀνθρώπινη προσδοκία κι' ἡ ἀγωνία δὲν εἶχαν καμμιὰν ἀξία; Κι' ἄδικα εἶχε χάσει τὸν καιρό του γιὰ νὰ τὶς μαζέψη μέσα στὸ σακκοῦλι του; Κι' ἤτανε θλιμμένος, πολὺ θλιμμένος γιὰ τὶς τόσες δυστυχισμένες ὑπάρξεις, ποὺ δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ τὶς βοηθήση...

Ἐνῶ καθότανε κουρασμένος μπρὸς σὲ μιὰ χαμηλὴ πόρτα, παρουσιάστηκε μπροστά του ἕνας νέος ὠχρός, ποὺ φοροῦσε ἕνα γιλέκο γεμᾶτο λεκέδες κι' ἕνα λευκὸ τριαντάφυλλο στὸ σακκάκι του.

—Κύριε, τοῦ εἶπε ὁ νέος, μοῦ φαίνεσαι πολὺ λυπημένος. Κι' ἐπειδὴ κι' ἐγὼ δὲν εἶμαι χαρούμενος, ἀφοῦ εἶμαι ποιητής, αἰσθάνομαι κάτι ποὺ μὲ τραβάει πρὸς ἐσᾶς. Σὲ τί μπορῶ νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος;

—Ἀλλοίμονο, κύριε! ἀποκρίθηκε ὁ πραμματευτὴς μὲ τὸν καπνό. Δὲν μπορεῖτε νὰ μοῦ κάνετε τίποτε. Πουλάω καπνούς...

—Μὴ στενοχωριέστε, κύριε. Ἐγὼ θ' ἀγοράσω τοὺς καπνούς σας.

Ὁ πραμματευτὴς κούνησε τότε μὲ δυσπιστία τὸ κεφάλι του.

—Πρῶτα-πρῶτα, εἶπε, δὲν θἄχετε τί νὰ τοὺς κάνετε αὐτοὺς τοὺς καπνούς. Ἔπειτα, ἐσεῖς δὲν ἔχετε τὸ ἑκατομμύριο ποὺ μοῦ χρειάζεται γιὰ νὰ βοηθήσω τοὺς δυστυχισμένους...

—Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ ποιητής, εἴν' ἀλήθεια πὼς δὲν ἔχω τὸ ἑκατομμύριο ποὺ ζητᾶτε καὶ πὼς εἶμαι ὁ φτωχότερος ἀπ' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Μὴν ἀνησυχῆτε ὅμως γι' αὐτό... Ποιοῦμε μου τὶς ὀνειροπολήσεις, τὶς ἐλπίδες, τοὺς ἔρωτες, τὶς θλίψεις τῶν ἀνθρώπων, ποὺ τὶς ἐμαζέψατε ἀπὸ τὶς καπνοδόχους τῶν σπιτιῶν καὶ κάμετέ μου πίστωσι μιᾶς ὥρας... Μὲ τὸν καπνὸν αὐτὸν ἐγὼ θὰ κάμω ἕνα ποίημα, ἕνα ποίημα τόσο θλιβερὸ καὶ τόσο ὡραῖο, ποὺ θὰ παρηγορήση ὅλους τοὺς φτωχοὺς κι' ὅλους τοὺς δυστυχισμένους ποὺ βρίσκονται στὸν κόσμο!...

Θ Θ Θ ΠΟΡΤΡΑΙΤΑ Θ Θ Θ

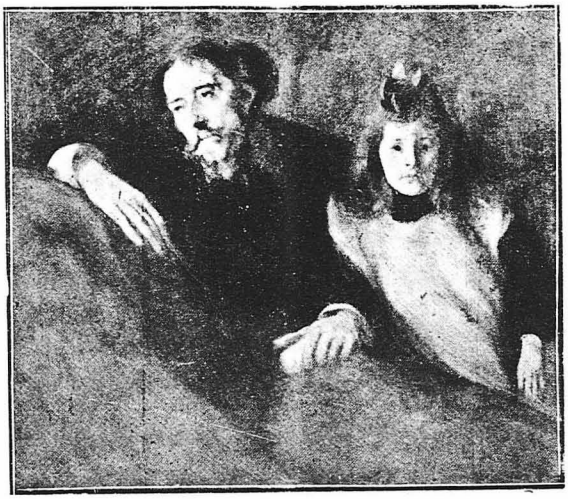

Ὁ Γάλλος συγγραφεὺς Ἀλφόνς Ντωντὲ καὶ ἡ κόρη του.